

Naše zn.: 0223/N/17/0259, 0223/N/17/0260

ÚMČ Praha 10

Odbor majetkoprávní

k rukám Mgr. Petra Janů

E-mailem na: PetrJa@praha10.cz

V Praze dne 22. února 2017

Věc: Stanovisko k odpovědnostním aspektům nabídky odkupu dluhopisů

Vážený pane magistře,

v návaznosti na předložení jednotlivých stanovisek k otázce možného prodeje dluhopisů emitovaných společnostmi **E SIDE PROPERTY LIMITED** se sídlem 1st Floor, 32 Wigmore Street, London, W1U 2RP, Spojené království Velké Británie a Severního Irska podnikající v ČR prostřednictvím své organizační složky E SIDE PROPERTY LIMITED organizační složka v ČR, IČO: 275 90 623, se sídlem Praha 10 - Vršovice, U Slavie 1540/2a, PSČ 100 00, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl A, vložka 55114 (dále jen „**ESP**“), a společností **Via Chem Group, a.s.**, IČ 266 94 590, se sídlem Rudolfovska tř. 303/113, České Budějovice 4, 370 01 České Budějovice, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích, oddíl B, vložka 2180 (dále také jen „**VCG**“), a to v intencích příslušných nabídek, předkládáme tímto doplňující stanovisko k otázce odpovědnostních aspektů předmětných nabídek.

1. Shrnutí rozhodných skutečností, předmět stanoviska

Zpracovatel v úvodu tohoto stanoviska zdůrazňuje, že předkládané stanovisko je stanoviskem doplňujícím, a to ve vztahu ke (i) stanovisku k otázce možného prodeje dluhopisů E-SIDE PROPERTY LIMITED ze dne 22. 2. 2017 (dále jen „**Stanovisko ESP**“) a (ii) stanovisku k otázce možného prodeje dluhopisů Via Chem Group, a.s. ze dne 22. 2. 2017 (dále jen „**Stanovisko VCG**“). S ohledem na výše uvedené si tímto zpracovatel dovoluje plně odkázat na jednotlivé skutkové okolnosti vymezené v předmětných stanoviscích, přičemž v tomto stanovisku se bude věnovat pouze rovině odpovědnostní. Zpracovatel nicméně považuje za nutné vymezit základní skutkový rámec, ze kterého při posuzování odpovědnostních vztahů vycházel.

Městská část Praha 10 (dále také jen „**MČ Praha 10**“) je **držitelkou celkem 234 ks dluhopisů** vydaných společnostmi ESP, ISIN SK4120005877, o nominální hodnotě

500.000,- Kč každý, tj. o celkové nominální hodnotě **117 000 000,- Kč** se splatností jmenovité hodnoty dluhopisů dne **20. 12. 2024** (dále jen „**Dluhopisy ESP**“), které byly emitovány dle práva Slovenské republiky, konkrétně zákona č. 566/2001 Z.z., o cenných papírech a investičních službách a o změně a doplnění některých zákonů, a v souladu se zákonem č. 530/1990 Zb., o dluhopisech.

Jak již bylo výše uvedeno, splatnost Dluhopisů ESP je dle emisních podmínek dána až ke dni 20. 12. 2024, přičemž v tuto chvíli je MČ Praha 10 v souladu s čl. 17 emisních podmínek Dluhopisů ESP hrazen každoročně příslušný výnos z dluhopisů, a to vždy k 20. 3. příslušného kalendářního roku. Společnost ESP dosud výnos z Dluhopisů ESP vždy uhradila, byť i ve vztahu k těmto dluhopisům vyvstala důvodná obava o budoucí výplatu jejich jmenovité hodnoty a budoucích výnosů, a to např. rovněž z důvodu prodloužení společnosti ESP s jejich úhradou v roce 2012, která je blíže popsána ve Stanovisku ESP.

Městská část Praha 10 je dále věřitelkou společnosti VCG jako držitel 935 ks dluhopisů emitovaných touto společností, VCG - CZK 2008, ISIN SK4120006289 o jmenovité hodnotě každého z nich 100.000,- Kč, jejichž jmenovitá hodnota a výnos za poslední období byly splatné k datu 1. 10. 2013 (dále jen „**Dluhopisy VCG**“), které byly emitovány dle práva Slovenské republiky, konkrétně zákona č. 566/2001 Z.z., o cenných papírech a investičních službách a o změně a doplnění některých zákonů, a v souladu se zákonem č. 530/1990 Sb., o dluhopisech.

Ohledně společnosti VCG je u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 28 INS 1350/2014 vedeno insolvenční řízení, které bylo zahájeno na základě dlužnického insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení reorganizace ze dne 21. 1. 2014. Přihláškou pohledávky ze dne 27. 1. 2014 ve znění dodatku ze dne 21. 5. 2014 přihlásila MČ Praha 10 do insolvenčního řízení pohledávku v celkové výši 103 957 775,19 Kč sestávající z nesplacené jistiny Dluhopisů VCG ve výši 93 500 000,- Kč, nezaplaceného výnosu z Dluhopisů VCG za období 1. 10. 2012 - 30. 9. 2013 ve výši 6 451 500,- Kč a úroků z prodlení ve výši 4 006 275,19 Kč. Pohledávka MČ Praha 10 byla v insolvenčním řízení následně zjištěna vyjma části úroků z prodlení ve výši 421 713,18 Kč, **tedy celkem byla zjištěna ve výši 103 536 061,91 Kč.**

Dluhopisy ESP a Dluhopisy VCG tvoří část portfolia, které pro MČ Praha 10 sestavila a následně do skončení smluvního vztahu taktéž spravovala společnost KEY INVESTMENTS, a.s., IČ: 257 48 611, se sídlem Praha 1, Václavské nám. 808/66, PSČ 110 00 (dále také jen „**KI**“ nebo „**KEY INVESTMENTS**“), na základě smlouvy o obhospodařování investičních nástrojů uzavřené dne 4. 3. 2009 mezi ní a MČ Praha 10. Předmětná smlouva byla uzavřena na dobu určitou, přičemž její platnost a účinnost skončila ke dni 4. 5. 2011. Dle poslední zprávy KEY INVESTMENTS o stavu obhospodařovaného majetku ze dne 4. 5. 2011 měly mít Dluhopisy ESP tržní hodnotu celkem **117 653 210,52 Kč** a Dluhopisy VCG tržní hodnotu celkem **97 230 753,14 Kč.**

Městské části Praha 10 byly ve vztahu k výše uvedeným dluhopisům předloženy 2 nabídky:

Dne 24. 11. 2016 obdržela MČ Praha 10 dopis společnosti **NSG INVESTMENTS a.s.**, IČ 282 14 498, se sídlem Praha 1 – Staré Město, Jakubská 647/2, PSČ 110 00, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 13441 (dále také jen „**NSG**“), ze dne 22. 11. 2016, jehož předmětem je **nabídka odkupu Dluhopisů VCG a souvisejících pohledávek.** Společnost NSG v rámci této nabídky prezentovala zá-

jem o odkup **všech 935 kusů Dluhopisů VCG**, a to za částku **28 050 000,- Kč** odpovídající 30 % nominální hodnoty jednoho dluhopisu VCG a dále odkup všech dalších pohledávek MČ Praha 10 za VCG v nominální hodnotě 10 036 062,01 Kč za částku odpovídající 30 % nominální hodnoty těchto pohledávek (dále také jen „**Nabídka NSG**“). Součástí Nabídky je rovněž specifikace vypořádání možného budoucího obchodu na bázi *delivery vs payment* (rovněž znám jako *DVP systém*), tj. mechanismus vypořádání cenných papírů, který předpokládá, že se finální převod aktiva uskuteční, jen pokud současně dojde k finálnímu převodu druhého aktiva. Úhrada úplaty za postoupení všech pohledávek pak má být provedena ke dni účinnosti smlouvy o postoupení pohledávek. Nabídka odkupu Dluhopisů VCG je časově omezena do 31. 1. 2017 s tím, že MČ Praha 10 požádala o prodloužení nabídky do 1. 3. 2017. Na uvedenou žádost společnost NSG dosud nereagovala.

Dne 11. 1. 2017 byla Městské části Praha 10 předložena nabídka společnosti **Charlton, a.s.**, IČ 649 48 307, se sídlem Praha 1, V Celnici 1031/4, PSČ 110 00 (dále také jen „**Charlton**“), ze dne 9. 1. 2017 na odkup Dluhopisů ESP, a to za částku rovnající se maximálně 50 % nominální hodnoty dluhopisu ESP, tj. za částku 250 000,- Kč (dále také jen „**Nabídka Charlton**“). S ohledem na poměrně krátkou lhůtu platnosti Nabídky Charlton a nutnost schválení případného obchodu volenými orgány MČ Praha 10, proběhlo dne 24. 1. 2017 z iniciativy MČ Praha 10 jednání mezi MČ Praha 10 a Charlton, při kterém MČ Praha 10 informovala Charlton, že je připravena projednat v orgánech samosprávy nabídku Charlton a.s. na odkup Dluhopisů ESP, avšak poskytnutá lhůta trvání nabídky do 10. 2. 2017 by v případě, že nebude prodloužena, takový postup vylučovala. MČ Praha 10 proto navrhla prodloužení termínu k jednání do 30. 4. 2017. MČ Praha 10 dále upozornila Charlton, že předložená nabídka kupní ceny ve výši 50 % jmenovité hodnoty dluhopisů se jeví jako nepřiměřeně nízká s ohledem na výši pořizovací ceny dluhopisů. Na základě uvedené žádosti společnost Charlton prodloužila termín pro přijetí Nabídky Charlton do 20. 3. 2017.

Předmětem tohoto stanoviska je posouzení podmínek a předpokladů pro projednání Nabídky NSG a Nabídky Charlton v orgánech MČ Praha 10 a pro následné rozhodnutí orgánů MČ Praha 10, zda MČ Praha 10 Nabídku NSG a Nabídku Charlton, nebo některou z nich, přijme či nikoli.

2. Trestněprávní odpovědnost

2.1. Obecně k trestní odpovědnosti

Trestní právo je právním odvětvím veřejného práva. V rámci právního řádu poskytuje ochranu nejdůležitějším právním statkům společnosti, tedy právům a oprávněným zájmům fyzických a právnických osob a dalších subjektů, jakož i právem chráněným zájmům společnosti a státu, vč. ústavního zřízení České republiky. S ohledem na charakter jednotlivých sankcí, předně pak možného omezení osobní svobody jako základního lidského práva, však nastupuje až jako prostředek *ultima ratio*. Předmětný princip značí, že represe spočívající v uplatnění norem trestního práva nastupuje až za předpokladu, že jiné prostředky v rovině jiných právních odvětví již k ochraně výše uvedených statků společnosti nepostačují.

V právním prostředí právního státu je trestní právo postaveno na řadě zásad, mezi které patří neodmyslitelně zásada zákonnosti a zásada odpovědnosti za spáchání trestného činu. Meze trestněprávní odpovědnosti jsou v českém právním řádu stanoveny ústavním pořá-

kem, kdy čl. 39 Listiny základním práv a svobod výslovně uvádí, že jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem, jakož i jaké tresty, ať již v podobě újmy na právech či majetku, lze za takovéto jednání uložit. Předmětné vychází z klasické zásady trestního práva „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*“, která má své vyjádření dále v ust. § 12 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále také jen „**trestní zákoník**“ nebo „**tr. zákoník**“).

Základem trestní odpovědnosti je pak spáchání konkrétního trestného činu, v důsledku čehož vzniká pachateli povinnost strpět sankce stanovené trestními předpisy. Trestný čin vymezuje trestní zákoník ve svém ust. § 13 odst. 1 tak, že se jedná o protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v předmětném zákoně. Stěžejním je pak rovněž odstavec 2 předmětného ustanovení, dle kterého je předpokladem trestní odpovědnosti za trestný čin úmyslné zavinění. Pokud k odpovědnosti za trestný čin postačí zavinění ve formě nedbalosti, musí tak zákon výslovně stanovit.

Výše uvedené vytváří určitý rámec ve vztahu k odpovědnosti zastupitelů a členů rady MČ Praha 10. Jednotlivé povinnosti, jejichž porušení, ať již nedbalé či zaviněné, by mohlo vést k nastolení trestněprávních důsledků, jsou pak stanoveny řadou právních norem, kterým se zpracovatel blíže věnuje níže v tomto stanovisku.

S ohledem na parametry předložené Nabídky Charlton a Nabídky NSG, skutkové okolnosti obou případů, dosavadní vývoj spojených kauz a rovněž medializaci celé věci, považuje zpracovatel za vhodné zabývat se otázkou, zda by prodejem Dluhopisů ESP a Dluhopisů VCG, resp. přijetím rozhodnutí o jejich realizaci, byla MČ Praha 10 poškozena či nikoliv a zda by bylo možné postihnout jednotlivé členy příslušného orgánu v rovině trestněprávní.

2.2. K trestněprávní odpovědnosti zastupitelů a členů rad

Otázka možnosti trestního stíhání jednotlivých zastupitelů obcí, příp. hlavního města Prahy a městských částí, byla historicky hojně diskutována, a to předně s ohledem na skutečnost, že rozhodování, za které by tyto osoby mohly být postihovány, je uskutečněno v rámci výkonu práva na samosprávu obce, příp. hlavního města Prahy či městské části.

Poměrně průlomové bylo ve vztahu k výše uvedené otázce rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 265/07, v rámci kterého sice Ústavní soud stížnost Zastupitelstva města Český Krumlov pro absenci aktivní legitimace odmítl, nicméně rovněž uvedl, že ačkoliv vedení trestního řízení se zastupiteli a možná i všemi členy zastupitelstva, případně všemi členy rady i v době jejich funkční činnosti, může mít vliv na budoucí výkon samosprávy a nakládání s majetkem obce, nebrání tato skutečnost tomu, aby byli zastupitelé přesto stíháni a jejich jednání posuzováno v intencích trestněprávních norem. Tímto rozhodnutím v roce 2007 odpadla první překážka pro stíhání zastupitelů a již od této chvíle je patrný nárůst případů, kdy se policejní orgán zaměřil na prověřování členů zastupitelstva či rady pro jejich hlasování v předmětných orgánech.

Stěžejním v této otázce bylo rovněž rozhodnutí Nejvyššího soudu č. j. 5 Tdo 827/2012-21 ze dne 9. 12. 2012, které připustilo trestní stíhání členů zastupitelstva hlasujících pro přijetí usnesení, které policejní orgán považoval za pro obec nevýhodné. Předmětné rozhodnutí bylo průlomem do dosavadní premisy, dle které nemůže být trestně odpovědný zastupitel hlasující pro přijetí usnesení, pokud bylo přijato většinou v rámci kolektivního orgánu.

Vzhledem k výše uvedeným rozhodnutím došlo k nárůstu trestních stíhání zastupitelů, přičemž těmto řízením je věnována pozornost jak ze strany orgánů činných v trestním řízení, tak médií.

Zpracovatel by na tomto místě chtěl rovněž upozornit na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 848/2010 ze dne 19. 1. 2011, ze kterého plyne následující závěr. Pokud se laické osoby spolehnou na informace odborníka, zde například advokáta či znalce, jako osoby problematiky znalé, aniž by měly nějaké věrohodné signály, z nichž by mohly dovodit ne-správnost takových informací, nelze u nich zpravidla dovodit úmyslné zavinění ve vztahu k vzniku tvrzené škody na podkladě jejich jednání v právním smyslu. Pokud se tudíž jedná o problematiku, která není v odbornosti konkrétního zastupitele či člena rady, je nutné si vyžádat stanovisko odborníka a vycházet při rozhodování z něj.

3. Relevantní právní předpisy a povinnosti jimi zastupitelům a členům rady MČ Praha 10 uložené

S ohledem na skutečnost, že předmětem tohoto stanoviska je vymezení možných rizik souvisejících s rozhodnutím příslušného orgánu MČ Praha 10 o prodeji Dluhopisů ESP a Dluhopisů VCG v intencích Nabídky Charlton a Nabídky NSG, je nutné se nejprve zabývat otázkou zákonných požadavků na výkon předmětné funkce, neboť právě porušení příslušných povinností ze strany zastupitele či člena rady MČ Praha 10 může nastolit jeho individuální trestní odpovědnost.

3.1. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Postavení Městské části Praha 10 a jednotlivé otázky týkající se povinností zastupitelů a členů rady Městské části Praha 10 jsou upraveny předně v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze (dále také jen „**Zákon o hlavním městě Praze**“ nebo „**ZHMP**“). Předmětný zákon rovněž upravuje působnost a práva a povinnosti zastupitelů a členů rady městské části jako volených orgánů městské části. Právní úprava je zde legislativním odkazem stanovena shodně jako v případě zastupitelů a členů rady hlavního města Prahy.

Zastupitelstvo MČ Praha 10 je složeno z jednotlivých zastupitelů volených v rámci voleb do zastupitelstva. Každý zastupitel na začátku prvního zasedání zastupitelstva složí slib v následujícím znění:

"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu městské části a jejích občanů, řídit se Ústavou a zákony České republiky."

Právě tento slib je stěžejním rovněž ve vztahu k možné trestněprávní odpovědnosti jednotlivých členů zastupitelstva v souvislosti s jejich rozhodováním a působením ve funkci, do které byli zvoleni, neboť předmětem šetření policejních orgánů bývá rovněž to, zda byla ze strany konkrétního zastupitele naplněna podmínka svědomitého výkonu jeho funkce v souladu s Ústavou a zákony České republiky a zda svou funkci v daném konkrétním případě vykonával v zájmu své městské části a jejích občanů. V otázce dispozic s majetkem je takto policejním orgánem šetřeno, zda nedošlo jednáním zastupitele, např. při rozhodování o uskutečnění určité dispozice za stanovených podmínek, k postupu v rozporu s výše uvedeným. K tomuto zpracovatel pro úplnost uvádí, že členové rady městské části jsou dle ust. § 94 odst. 1 ve spojení s ust. § 69 odst. 1 ZHMP voleni z řad zastupitelů, a tudíž jsou vázáni výše vymezeným slibem.

Zákon o hlavním městě Praze stanovuje dále jasná pravidla hospodaření hlavního města Prahy a jednotlivých městských částí. Dle ust. § 34 ZHMP nakládají jednotlivé městské části se svěřeným majetkem hlavního města Prahy v souladu s daným zákonem a dále přísluš-

ným Statutem, přičemž při tomto vykonávají práva a povinnosti vlastníka, a to v rozsahu zákonem a Statutem vymezeném.

V ust. § 35 odst. 1,2 ZHMP je dána základní povinnost hospodaření s předmětným majetkem:

ust. § 35 odst. 1 ZHMP

„Majetek hlavního města Prahy musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Hlavní město Praha je povinno pečovat o svůj majetek, kontrolovat hospodaření s tímto majetkem a vést účetnictví podle zákona o účetnictví.“

ust. § 35 odst. 2 ZHMP

„Majetek hlavního města Prahy musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem hlavní město Praha naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak.“

Zákon o hlavním městě Praze se pak výslovně věnuje rovněž otázce dispozic s majetkem, přičemž v ust. § 36 odst. 2 je ve vztahu k tomuto uvedeno následující:

ust. § 35 odst. 2 ZHMP

„Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchyłka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchyłka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné.“

Výše uvedené vymezuje základní rámec povinností zastupitelů a členů rady MČ Praha 10, které jsou následně konkretizovány jejich konkrétní pravomocí. Pozornost je nutné věnovat právě ust. § 35 odst. 2 ZHMP, které vymezuje jak postupovat v rámci dispozic s majetkem městské části tak, aby daný postup splňoval požadavek hospodárnosti a účelnosti při nakládání s veřejnými prostředky. V rámci případného trestního řízení by pak bylo orgány činnými v trestním řízení posuzováno, zda došlo k převodu Dluhopisů ESP a Dluhopisů VCG za cenu obvyklou, a pokud nikoliv, pak zda této postup byl ze strany MČ Praha 10 řádně zdůvodněn, např. vypracováním příslušného znaleckého posudku.

K výše uvedenému zpracovatel pro úplnost uvádí, že ze strany Městské části Praha 10 obdržel spolu s dalšími podklady pro vypracování tohoto stanoviska rovněž doklady potvrzující zveřejnění oznámení o obdržení Nabídky Charlton a Nabídky NSG na úřední desce Městské části Praha 10, přičemž součástí těchto oznámení byla i výzva adresovaná případným dalším zájemcům o odkup předmětných dluhopisů k předložení jejich nabídek.

3.2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Jednotlivé povinnosti členů zastupitelstva a rady městské části však nejsou vymezeny pouze výše uvedeným Zákonem o hlavním městě Praze, Statutem a souvisejícími předpisy. Obecně jsou podmínky pro výkon předmětné funkce stanoveny rovněž v civilním kodexu, tedy zákonu č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále také jen „**občanský zákoník**“ nebo „**OZ**“).

Civilní právo dostalo v posledních několika letech významných změn. V rámci rekonstrukce došlo k přijetí nového civilního kodexu a řady dalších právních předpisů, přičemž změny zasáhly řadu oblastí, mimo jiné i otázku odpovědnosti za výkon funkce voleného orgánu. K nejvýznamnějším posunům v této oblasti je pak bezesporu nutné řadit rovněž zákonné vymezení požadavku na jednání s péčí řádného hospodáře.

ust. § 159 odst. 1 OZ

*„Kdo přijme **funkci člena voleného orgánu**, zavazuje se, že ji bude **vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí**. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.“*

Institut péče řádného hospodáře byl hojně používán již před rekonstrukcí, ačkoliv k tomuto chybělo jeho řádné zákonné vymezení. Spojené faktické otázky tudíž byly řešeny v rámci judikatury jednotlivých soudů (k tomuto např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 5 Tdo 1194/2005 ze dne 1. 3. 2006, sp. zn. 8 Tdo 222/2006 ze dne 22. 3. 2006 a 5 Tdo 1224/2006 ze dne 18. 10. 2006). Dnes je již předmětný institut vymezen výše uvedeným ustanovením a dále konkretizován dalšími právními předpisy (např. ve vztahu k orgánům obchodních korporací zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).

Přijetím výše uvedeného ustanovení pak v rámci rekonstrukce došlo k zavedení obecné povinnosti každého člena voleného orgánu, **tedy nezbytně rovněž člena zastupitelstva či rady městské části**, postupovat při výkonu své funkce právě **s péčí řádného hospodáře**. Výše uvedené pak zcela jasně rozhodlo předchozí diskuze týkající se možnosti aplikace předmětného institutu rovněž na osoby zastávající veřejné funkce.

Za postup v souladu s péčí řádného hospodáře je zákonem považován postup, který naplňuje podmínky výkonu funkce s nezbytnou loajalitou, potřebnými znalostmi a pečlivostí. Z předmětného plyne, že otázka jednání v souladu s péčí řádného hospodáře má tři základní atributy, kterými jsou:

1. nezbytná loajalita;
2. potřebné znalosti a
3. potřebná pečlivost.

Nezbytnou loajalitu, která je prvním z atributů výkonu funkce s péčí řádného hospodáře, je možné vymezit jako povinnost upřednostnit při výkonu své funkce vždy zájmy Městské části Praha 10 před zájmy vlastními, příp. zájmy vlastní rodiny či blízkých. Dle ustálené rozhodovací praxe se za jednání v rozporu s tímto požadavkem považuje také jednání, kdy osoba ve volené funkci upřednostní vlastní finanční zájmy, či zájmy dalších osob, před důsledným plněním svých povinností. Tato pak zahrnuje rovněž požadavek na zachování mlčenlivosti ve vztahu k důvěrným informacím, které se osoba při výkonu své funkce dozvěděla.

Zbývající atributy, tj. potřebnou znalost a pečlivost, lze souhrnně označit jako jednání s řádnou péčí. Toto opětovně není občanským zákoníkem blíže konkretizováno, nicméně lze zde aplikovat konkretizaci této povinnosti, kterou zákonodárce uvedl v ust. § 51 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Ačkoliv tento předpis na členy zastupitelstva a rady městských částí nedopadá, lze vycházet z premisy, že předmětný atribut bude v praxi *per analogiam* vykládán stejně. Příslušné ustanovení pak zní následovně:

ust. § 51 odst. 1 ZOK

*„Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná **informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace**; to neplatí, pokud takovéto rozhodování nebylo učiněno s nezbytnou loajalitou.“*

Při výkladu předmětného lze pak aplikovat přiměřeně rovněž stávající judikaturu ve věci, např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 10. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1224/2006:

„Postup člena představenstva akciové společnosti s péčí řádného hospodáře ovšem nepředpokládá, aby byl vybaven všemi odbornými znalostmi, které souvisejí s uvedenou funkcí ve statutárním orgánu, ale k jeho odpovědnosti postačí základní znalosti umožňující rozeznat hrozící škodu a zabránit jejímu způsobení na spravovaném majetku...“

V případě, že člen zastupitelstva či rady městské části nejedná v souladu s péčí řádného hospodáře, resp. jednotlivými jejími atributy, jak byly tyto výše vymezeny, je zde možnost jak civilního postihu v podobě uplatnění nároku na náhradu škody tímto Městské části Praha 10 způsobené, **tak rovněž postihu v rovině trestněprávní.**

4. Relevantní trestné činy

V případě, že by orgány činné v trestním řízení shledaly, že hlasováním zastupitelů či členů rady Městské části Praha 10 byly porušeny výše vymezené povinnosti vyplývající jim ze zákona a podzákoných právních předpisů, lze uvažovat o naplnění skutkové podstaty několika trestných činů, tak jak jsou tyto vymezeny ve zvláštní části Trestního zákoníku.

Jedná se předně o trestné činy spadající mezi trestné činy proti majetku dle Hlavy V. Trestního zákoníku, a to trestné činy porušení povinnosti při správě cizího majetku, ať již ve formě úmyslné dle ust. § 220 tr. zákoníku, či nedbalostní dle ust. § 221 tr. zákoníku. Ve vztahu k výkonu funkce zastupitele či člena rady Městské části Praha 10 přichází v úvahu teoreticky rovněž naplnění skutkové podstaty některého z trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných dle Hlavy X. Trestního zákoníku, mezi které spadají trestné činy úředních osob. Relevantním je zde trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329 tr. zákoníku.

4.1. Porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ust. § 220 tr. zákoníku

Zákonné znaky základní skutkové podstaty trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ust. § 220 odst. 1 tr. zákoníku naplní osoba, která poruší jí zákonem uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, tj. škodu ve výši nejméně 25 000,- Kč. Takovéto osobě hrozí trest odnětí svobody až na dvě léta, případně trest zákazu činnosti. Jedná se o trestný čin úmyslný. Pro úplnost zpracovatel uvádí, že trestný čin je dle ust. § 15 tr. zákoníku spáchán úmyslně, jestliže pachatel (i) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo (ii) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

Zpracovatel zde považuje za nutné zdůraznit, že podstatou tohoto trestného činu je jednání (ať již konáním nebo opomenutím), kterým vzniká škoda na cizím majetku, přičemž se nevyžaduje, aby se tímto jednáním jeho pachatel obohatil nebo získal jinou výhodu. Za povinnost uloženou zákonem je pak možno považovat rovněž povinnost k řádné správě majetku městské části stanovenou v ust. § 35 ZHMP a taktéž povinnost péče řádného hospodáře dle ust. § 159 odst. 1 OZ. Škodou je pak myšleno nejen zmenšení opatrovaného majetku (skutečná škoda), ale rovněž situace, kdy nenastane obvyklý přírůstek na majetku, který by bylo možné očekávat při jeho řádné správě (ušlý zisk).

Ve vztahu k řešenému případu je sice doktrínou i judikaturou zastáván názor, že k naplnění znaků skutkové podstaty předmětného trestného činu u konkrétní fyzické osoby – člena kolektivního orgánu nedojde za předpokladu, kdy nejvyšší či kolektivní orgán právnické osoby rozhodne o prodeji majetku této osoby se znalostí všech významných okolností a za cenu sjednanou s kupujícím (nikoliv za cenu regulovanou). Nicméně je zde několik korektivů – předně se musí jednat o rozhodnutí informované a současně nesmí být majetek takto pro-

dán za kupní cenu, která je v nápadném nepoměru k hodnotě převáděného majetku. S ohledem na výše uvedené tedy zpracovatel považuje za vhodné, aby si orgán rozhodující o prodeji Dluhopisů ESP a Dluhopisů VCG před tímto rozhodnutím nechal vypracovat příslušný znalecký posudek a podle něj následně informovaně rozhodl.

Zpracovatel dále upozorňuje na podmínky naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty.

ust. § 220 odst. 2 tr. zákoníku

„Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako **osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného**, nebo

b) způsobí-li takovým činem značnou škodu.“

Za osobu, která má zvlášť uloženu povinnost hájit zájmy poškozeného je považován ve smyslu daného ustanovení ten, u něhož z pracovního, funkčního nebo služebního postavení či jiného právního vztahu plyne, že jeho hlavním úkolem je péče o zabezpečování a ochranu zájmů poškozeného¹, tj. s ohledem na slib zastupitele a další ustanovení Zákona o hlavním městě Praze jistě i zastupitel Městské části Praha 10. Značkou škodou je pak dle ust. § 138 tr. zákoníku škoda ve výši 500 000,- Kč.

4.2. Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti dle ust. § 221 tr. zákoníku

Porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ust. § 221 tr. zákoníku je nedbalostní alternativou výše specifikovaného úmyslného trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ust. § 220 tr. zákoníku. Co se týče základních podmínek pro naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu lze odkázat na výše uvedený komentář k ust. § 220 tr. zákoníku. Je zde však stěžejní rozdíl, a to právě ve formě zavinění. Zákon nadto spatřuje naplnění příslušné skutkové podstaty pouze v případě, že jednáním pachatele došlo k naplnění znaků hrubé nedbalosti ve spojení se způsobením značné škody, tj. škody nejméně 500 000,- Kč. Trestní sankce hrozí v podobě odnětí svobody až na 6 měsíců nebo zákazu činnosti.

ust. § 221 odst. 1 tr. zákoníku

„Kdo **z hrubé nedbalosti** poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a **tím jinému způsobí značnou škodu**, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.“

Shodně jako v případě trestného činu dle ust. § 220 odst. 2 tr. zákoníku, je i v případě jeho nedbalostní alternativy upravena kvalifikovaná skutková podstata.

ust. § 221 odst. 2 tr. zákoníku

„Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako **osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného**, nebo

¹ in Šámal, P. a kolektiv: *Trestní zákoník. Komentář, 1. vydání I. Obecná část*. Praha 2009. C.H.Beck. str. 1991.

b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.“

4.3. Zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. 329 tr. zákoníku

V závěru této části stanoviska zpracovatel uvádí rovněž trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby. Naplnění znaků této skutkové podstaty však v řešeném případě spíše nepředpokládá, neboť mezi její základní znaky patří úmyslné zneužití své pravomoci, kteréžto u zastupitelů a členů rady Městské části Praha 10 nepředpokládá.

Trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby dle ust. § 329 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch (i) vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, (ii) překročí svou pravomoc, nebo (iii) nesplní povinnost vyplývající z její pravomoci. Za výše uvedené jednání pachateli hrozí trest odnětí svobody na jeden rok až pět let nebo zákaz činnosti.

5. Důsledky přijetí či nepřijetí Nabídky Charlton a Nabídky NSG

Na základě výše uvedeného lze tedy konstatovat, že při posuzování obou nabídek je nezbytné, aby kompetentní orgány MČ Praha 10 vzaly v úvahu, že v souvislosti s projednáváním obou nabídek může vzniknout MČ Praha 10 škoda zejména v případě, že nabídky, nebo i jen některá z nich, nebudou pro MČ Praha 10 výhodné. Škoda by pak odpovídala rozdílu mezi získanou kupní cenou za příslušné dluhopisy a obvyklou, resp. tržní, cenou těchto dluhopisů. V takovém případě by pak mohla být založena osobní odpovědnost členů orgánů MČ Praha 10 za takto vzniklou škodu na základě právních předpisů popsanych výše v částech 2. až 4.3. tohoto stanoviska s následky popsanymi tamtéž.

Zpracovatel však současně upozorňuje, že nelze vyloučit vznik odpovědnosti členů orgánů MČ Praha 10 ani v případě, že by po řádném projednání Nabídky Charlton a Nabídky NSG orgány MČ Praha 10 tyto nabídky, nebo některou z nich, odmítly nebo neučinily žádné rozhodnutí a tím by způsobily zánik nabídek uplynutím doby jejich platnosti. Taková situace může nastat zejména v případě, že by bylo následně zjištěno, že MČ Praha 10 neobdrží od emitentů Dluhopisů VCG a Dluhopisů ESP žádné plnění nebo plnění nižší, než které mohla MČ Praha 10 získat v případě přijetí Nabídky Charlton nebo Nabídky NSG.

V takovém případě by totiž bylo zřejmé, že přijetím Nabídky Charlton nebo Nabídky NSG by MČ Praha 10 získala plnění vyšší než plnění, které jí poskytli emitenti a za vzniklý rozdíl by pak mohl být přičten k tíži členům orgánů MČ Praha 10 jako škoda vzniklá v důsledku nepřijetí Nabídky Charlton nebo Nabídky NSG nebo některé z nich.

Podle názoru zpracovatele je proto nutné při rozhodování o přijetí či nepřijetí Nabídky Charlton nebo Nabídky NSG vždy vzít v potaz, zda jsou splněny podmínky pro učinění konečného rozhodnutí ze strany orgánů MČ Praha 10, tedy zejména, zda byly projednány řádně z hlediska procedurálního a současně, zda si orgány MČ Praha 10 obstaraly takové podmínky, které splňují požadavky vyplývající mj. i z požadavků obsažených v publikovaných soudních rozhodnutích. Zejména se tedy jedná o kvalifikovaná právní a odborně ekonomická stanoviska – viz shora citované rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 848/2010 ze dne 19. 1. 2011.

V případě, že by na základě zveřejnění výzvy MČ Praha 10 adresované případným dalším zájemcům o odkup předmětných dluhopisů k předložení jejich nabídek obdržela

MČ Praha 10 nabídky jiných subjektů k odkupu Dluhopisů VCG nebo Dluhopisů ESP, přijetí Nabídky Charlton nebo Nabídky NSG by pak bylo možné jen tehdy, pokud by MČ Praha 10 neobdržela nabídku třetí osoby, která by byla výhodnější než Nabídka Charlton nebo Nabídka NSG. Současně však toto konstatování nic nemění na tom, že rozhodnutí o přijetí či nepřijetí jakékoli nabídky je možné učinit jen za podmínek řádného posouzení výhodnosti každé takové nabídky pro MČ Praha 10.

6. Závěr

Jak již bylo výše uvedeno, je s ohledem na parametry předložené Nabídky Charlton a Nabídky NSG, skutkové okolnosti obou případů, dosavadní vývoj spojených kauz a rovněž medializaci celé věci, dle zpracovatele vhodné zabývat se otázkou, zda by prodejem Dluhopisů ESP a Dluhopisů VCG, resp. přijetím rozhodnutí o jejich realizaci, nebo naopak nepřijetím Nabídky Charlton a Nabídky NSG, nebo některé z nich, byla MČ Praha 10 poškozena či nikoliv a zda by bylo možné postihnout jednotlivé členy příslušného orgánu v rovině trestněprávní.

Hrozbu trestní represe ve vztahu k jednání jednotlivých zastupitelů či členů rady při rozhodování nelze vyloučit ani s ohledem na stávající judikaturu ve věci, která trestní stíhání zastupitelů a členů rady obcí připouští (viz rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 265/07, rozhodnutí Nejvyššího soudu č. j. 5 Tdo 827/2012-21 ze dne 9. 12. 2012).

Zpracovatel by však v závěru stanoviska chtěl upozornit předně na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 848/2010 ze dne 19. 1. 2011, které v obecné rovině uvádí, jak má člen kolektivního orgánu při rozhodování postupovat tak, aby riziko trestní odpovědnosti eliminoval. V případě, že má člen kolektivního orgánu rozhodovat o otázce, která není v jeho odbornosti a je ve věci tudíž laikem, měl by si opatřit relevantní názor odborníka, jako osoby problematiky znalé.

Zpracovatel proto považuje za nezbytné, aby orgány Městské části Praha 10 zadaly vypracování příslušných odborných stanovisek, a to

- 1) Právního stanoviska k Nabídce NSG;
- 2) Právního stanoviska k Nabídce Charlton;
- 3) Znaleckého ocenění Dluhopisů VCG k posouzení výhodnosti Nabídky NSG;
- 4) Znaleckého ocenění Dluhopisů ESP k posouzení výhodnosti Nabídky Charlton;

a následně po obdržení těchto stanovisek učinily další kroky a opatření, které jsou v těchto stanoviscích navrhovány.

Věříme, že budete považovat výše uvedené informace pro požadovaný účel za dostačující. Na základě Vašich pokynů jsme samozřejmě připraveni toto stanovisko dále rozšířit a zodpovědět případné dotazy.

S pozdravem

Mgr. Jaroslav Tajbr

Mgr. Klára Grmelová

Felix a spol. advokátní kancelář, s.r.o.